DUPLA VAGY SEMMI!

Két lány — egy testvér

Különös ismertetőjelük: teljesen egyformák. Annyira hasonlítanak egymásra, hogy sokáig magam sem vagyok egészen biztos benne: melyik Ági, melyikük Judit? Később, hogy összemelegedve diskurálunk divatról, a boldogulás kiszámíthatatlan útjairól, családi eseményekről és szakmai tervekről, rájövök mi az a belső színezés, ami alig észrevehető módon, de megkülönbözteti egymástól a két hajszálfinoman és hajszálegyformán rajzolt lányarcot.

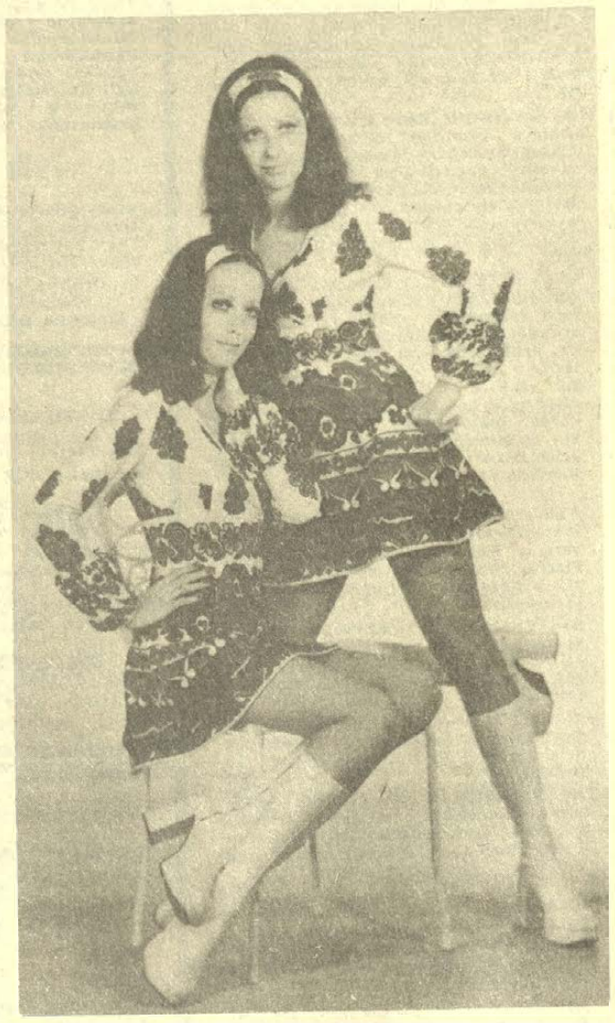

Ági józanabb, gyanakvóbb, mégis a saját dolgait könnyedén hanyagoló típus. Judit tekintete lágyabb, álmodozóbb, mégis ő a gyakorlat „embere", a szervező, ügyintéző, minden után futkosó a csüggedőkbe lelket öntő. Most éppen engem biztat, hogy egyem csak nyugodtan tejszínhabot. Ő igazán tudja mi a kísértés, mert Ági ehet annyit, amennyi belefér, akkor sem hízik, rajta még az is meglátszik, ha nézi az ételt.

Ebben sem hasonlítanak. Pedig ikrek. Ami közös bennük: csak színpadon szeretik öltözködésben is hangsúlyozni a hasonlatosságukat. Civilben zavarja őket. Ági fiús nadrágkosztümben érkezik. Judit piros farkasfoggal díszített kékfestő ruhában. Fején menyecskésen hátrakötött kendő. Semmi festék. Azt hihetném, két vakációzó diáklánnyal ülök egy asztalnál. Ám vakációról szó nincs. A két lány szigorú időbeosztással reggeltől-estig dolgozik. Énekórák, próbák, tárgyalások, fellépések. Most éppen Kecskemétre készülnek, ahová rokoni szálak és a pályakezdés szép emlékei is fűzik őket.

— Először az 1969-es táncdalfesztiválon léptünk a nyilvánosság elé és utána két hétig Kecskeméten és környékén szerepeltünk. A megyében már jól ismernek bennünket, legutóbb Kiskőrösön olyan sikerünk volt, hogy minden számot meg kellett ismételnünk.

Sokfelé jártak már. Kanadában, Törökországban, Csehszlovákiában, jövő tavasszal a Szovjetunióban turnéznak két hónapig, az NDK-ba pedig szinte „hazamennek". Tavaly másodikak lettek az ottani táncdalfesztiválon és azóta rengeteg levelet is kapnak.

— A legkedvesebbhez fényképet is mellékeltek. Párhónapos, aranyos ikerpár képével örvendeztetett meg bennünket a gyerekek mamája, a következő aláírással. „Mint a legfiatalabb szavazók, nagyon sok sikert kívánunk. Természetesen Rátok szavazunk mi is." Hát ez aranyos volt!

Ez a pálya azonban nemcsak örömöket tartogat!...

— Tudjuk. Ezért legfontosabb a kitartás, hogy ne menjen el a kedvünk minden 5 percben, mindig legyen erőnk újból és újból nekifutni. Négy év után tulajdonképpen most kezdünk rájönni ennek a mesterségnek az ízére, fortélyaira. Sokáig egyszerűen kiszaladtunk a színpadról, amikor elhallgatott a zene. Nem szólt senki, hogy ezt másként is lehet és kell csinálni. Most már tudjuk. És még mennyi mindent kell megtanulnunk a saját érdekünkben, amire senki sem figyelmeztet, vagy tanít bennünket.

Meddig lehet sikeres táncdalénekes valaki, még ha egyszerre két példányban áll is a mikrofon elé?

— Ezzel is számot vetettünk. Tudjuk, hogy ez a pálya nem tart a végtelenségig és egy nő mindig kevesebb ideig maradhat mint egy férfi kivéve, ha gyönyörűen énekel. Mint Edit Piaf.

Nem félnek a búcsútól — készülnek rá. Egyelőre nyelveket tanulnak, aztán majd meglátják, hogyan alakul az életük. Most még nagyon fiatalok, szépek, szépen énekelnek, sikerük van. Augusztus 17-én Kecskeméten lépnek fel a Katona József Színházban, a Slágerszínpad '73 c. műsorban. Az első részben önálló műsorral lépnek a közönség elé, a másodikban vokált énekelnek Korda Györggyel. Vári Ágnes és Judit azonban nem magukat ajánlják, hanem a műsor többi szereplőjét dicsérik őszinte rajongással és nagy tisztelettel: Psota Irént, Schöck Ottót, Szuhay Balázst és a nagyszerű Corvina zenekart.

V. Zs.

A néptáncegyüttesek átlagéletkora 18 év — A fesztiválon is szerepelnek

HERCEGSZÁNTÓTÓL MODENÁIG

A Bács-Kiskun megyei néptánccsoportok nagybaracskai találkozóján az egyik legrutinosabb, legösszeforrottabb együttesnek a hercegszántóiak csoportja bizonyult. Fellépésükkor az újságíró a következőket jegyezte noteszébe: fiatalos, egyszerű, igen szép öltözék; tiszta, hagyományos hercegszántói muzsika, szemet gyönyörködtető mozgás. Nem véletlenül kapták meg a bajai járási tanács különdíját.

1950-ben alakult meg Hercegszántón a néptáncegyüttes. A mostani gárda három éve próbál, szerepel együtt, átlagos életkoruk 18 év... Táncaikban ősi délszláv motívumokat mutatnak be, már többször sikert arattak az Uzsicsko, a Bugarszko és a Mamacsko kolóval. Az együttesnek huszonegynéhány táncosa, öt zenésze van; egyik jellegzetes népi hangszerük a délvidéken jól ismert tamburica.

Nevezetes fellépéseik közé tartozik a keszthelyi délszláv fesztivál, a Ki mit tud középdöntőjében való szereplés, többszöri bemutatkozás Kecskeméten s az érsekcsanádi szüreti bálon. Az együttest meghívták az idei Duna menti folklórfesztiválra, itt programjuk egyik újabb darabját, a „Hercegszántó lakodalmast" mutatják be a közönségnek.

Legnagyobb élményük a tavalyi olaszországi modenai vendégszereplésük volt.

Novi Modena színháztermét zsúfolásig megtöltötte a közönség — jegyet már napokkal a hercegszántói együttes megérkezése előtt sem lehetett kapni. A taps sokszor csattant fel az előadás alatt csakúgy, mint a modenai fellépésen, amikor ötven perces műsorukban a mindenütt kedvelt kolókompozíciók mellett baranyai táncot is bemutattak.

A magyar vendégek tiszteletére a modenai polgármester fogadást adott, s elkísérte az együttest egy hegyi üdülőfaluba, Fananoba, ahol a szabadtéri színpadon ismét fergeteges sikert arattak a hercegszántói táncosok és zenészek.

Fényképek és emlékek őrzik az olaszországi út élményeit, a látogatást Veronában és Velencében, a hajókirándulást a festői környezetű Garda-tavon. A szíves fogadtatás egy szocialista ország dolgozóinak is szólt — ebben a tartományban igen erős a kommunista párt, s a jó kapcsolatok bizonyítéka, hogy nemrég járt nálunk modenai küldöttség.

A hercegszántói néptáncegyüttes vezetője, koreográfusa *Pacskó Istvánné*. 20 éve foglalkozik néptánccal, diákkorában szerepelt a budapesti pedagógiai főiskola együttesében is. Hat éven át a versendi táncosokat irányította, 1958-tól tevékenykedik Hercegszántón. Hagyománygyűjtői modszerének feldolgozásával már pályadíjat is nyert. Beszélget a környék idős lakóival, lejegyzi a népszokásokat, a muzsika és a tánc motívumait.

És egy másik arc. „*Sztipa*" — *Sztipánov Anna* két éve az együttes szólótáncosa. Az általános iskolában kapott kedvet a tánchoz a karcsú, szőke lány, aki táncolni sokkal jobban szeret, mint újságírónak nyilatkozni.

Amint az együttes helyettes vezetője, *Bognár József* megjegyzi, az utánpótlást az általános iskolai néptánccsoport adja már évek óta. Érdemes erre felfigyelni más, szintén gazdag néphagyományokkal rendelkező községben is, ahol még nem alakult iskolai tánckör.

Elhasználódnak a szép ruhák. Ez az egyébként természetes folyamat nem kis gondot okoz a hercegszántói táncosoknak és vezetőiknek. A délszláv szövetségtől és a járási hivataltól régebben kapott nagyobb összegen vásároltak szép népi viseletet — ám azóta eltelt némi idő... Sajnos, az idei fesztiválra való készülődésnek egyik nagy gondja a megfelelő öltözék előteremtése.

Reméljük, a helyi tanács megtalálja a módját, hogy hatékonyan támogassa ezt a szimpatikus, jól felkészült, jó úton haladó közösséget. Megérdemlik, mert amit csinálnak — tiszta, igazi népművészet.

Kontra György

Török Tünde Részteleken

A haj, a szem, az arc, a jellegzetes mosoly és beszéd leírása helyett azzal kezdem, hogy Török Tündébe roppant nagy életkedv és akaraterő szorult. Nem szeret egyedül lenni, mert az állandóan sürgő-forgó emberek számára ez a tétlenség netovábbja. Az arcképhez még hozzá tartozik néhány tény, amit gyorsan felsorolok: a harmincöt tagú alapszervezetük kulturális felelőse, hivatását tekintve képesítés nélküli pedagógus a keserűtelki tanyai iskolában.

— Gubicza Ferinek köszönhető, hogy Részteleken két év óta ismét van KISZ-élet. Ő szintén tanít: — teszi hozzá a bevezetőhöz.

— Nem lehetne-e több azoknak a pedagógusoknak a száma, akik kötelességüknek érzik, hogy aktívan részt vállaljanak az ifjúsági munkából? — kérdezem.

— Nem tudom másutt hogy van — folytatja Tünde, — de mi jól érezzük magunkat a KISZ-ben. Nem utolsósorban azért, mert mi is fiatalok vagyunk. Én 1971-ben végeztem a kalocsai I. István Gimnáziumban, s amikor hazakerültem természetes volt, hogy itthon is KISZ-tag leszek.

— A tanyavilágból nehéz-e vajon összetoborozni a fiatalokat egy-egy rendezvényre, vagy taggyűlésre?

— Nekünk van egy nagy előnyünk: a tanítványainkkal mindenkinek üzenhetünk. Közöttük mindig akad aki valamelyik KISZ-taghoz közel lakik. Ez a „riadólánc" jól bevált, de alkalmazzuk a „szájról-szájra" módszert is, hogy mondd meg minden ismerősödnek, az is mondja meg az ő ismerőseinek stb.

— Ha jól emlékszem, már több mint egy éve van ifjúsági klubotok is. Ki tudjátok-e használni?

— Hét közben nem, mert mindenki dolgozik és este már fáradt. Szombaton és vasárnap viszont sokan eljönnek, mert akkor itthon vannak a bejárók is, a diákok is, nyáridőben az ipari tanulók is — ilyenkor földuzzad a létszám. Elhatároztuk például, hogy nyitunk klubbüfét, ahol lehet kapni üdítő italokat és rágógumit. Nem akarom eltúlozni a jelentőségét, de kevesebben mennek át a kocsmába, s kevesebb a rendetlenkedő is. Sőt, a kocsmárossal konkurrálunk a rágógumi ügyében. Amikor mi árulni kezdtük, ő is hamarosan beszerzett néhány dobozzal, de azt hiszem nekünk jobban megy az „üzlet".

— Általános jelenség, hogy minden faluban van húsz-harminc fiatal, aki minden munkából becsülettel kiveszi a részét és vannak olyanok, akik ilyen alkalmakkor nem mutatják magukat.

— Most hoztunk határozatot, hogy akik nem vesznek részt feladataink, céljaink megvalósításában, azoknak felülvizsgáljuk a KISZ-tagságát. Ha csak formálisan akar velünk lenni, akkor megköszönjük a „szíves nincs mit".

— Úgy hírlik, hogy hallgatnak rád a fiatalok. Ez a pedagógus személyének köszönhető?

— Túlnyomó részben nem, mert még kevesen vannak olyanok, akiket tanítottam, s most nálunk KISZ-tagok, de bizonyára közrejátszik ez is. Néhány év múlva már mondhatom, hogy könyebb lesz, mert akiket tanítottam, s velem egyenrangú KISZ-tagok lesznek, bizonyára tudják, hogy jót akarok, s támogatnak, segítenek, — talán kicsit jobban is, mintha közelebbről nem ismernének. A pedagógus pálya mindenképpen előny a mozgalmi munkában, csak megfelelően ki kell használni, s ha a konkrét munkáról van szó, példát kell mutatni!

Csató Károly

Így nem lehet

Őszintén megörültünk, amikor nemrégiben meghívót kaptunk a fafaragók második megyei kiállítására. Nagyszerű — gondoltuk — hogy a rendező szervek: a megyei tanács művelődésügyi osztálya, a népművelési tanácsadó és a házigazda Ifjú Gárda Művelődési Ház így szívén viseli a népi művészetnek ezt a napjainkban szépen virágzó ágát.

Siettünk elmenni Kiskunmajsára, megnézni a reprezentatívnak hitt tárlatot. Úgy hittük, fogalmat alkothatunk majd arról, hol tartanak, mire képesek fafaragóink Bács-Kiskun megyében.

Ne kerteljünk sokáig. Csalódtunk. már odaérkezésünk első perceiben. Kezdjük azzal, hogy az épület bejáratánál elhelyezett plakátok, hirdető táblák közt alig találtuk meg azt, mely a kiállítás megtekintésére csalogatott volna. Hosszas nyomozás után végre megtudtuk, hogy a fafaragók kiállítása az egyik földszinti szobában látható. Azaz csak látható lenne. Ugyanis általában zárva található. (Nem jelezte semmi, hogy mi van a zárt ajtó mögött: sem azt, mikor, s meddig tartják nyitva a kiállítást.)

Amikor a takarítónő — vagy gondnoknő? — végre hozta a kulcsot, s bemehettünk, még nagyobb lett a csalódásunk. A szűk teremben úgy helyezték el a szembetűnően egyenetlen színvonalú faragásokat, hogy az eredeti berendezést (szekrényt, asztalt stb.) bent hagyták.

A kiállításra nem készítettek katalógust. Semmiféle tájékoztató nem állt rendelkezésre ahhoz, hogy valami közelebbit is megtudhasson az érdeklődő azokról, akiknek műveiből ez a tárlat készült. (Nem hiszem, hogy ennek anyagi oka lehetne. hisz legalább néhány ízléses gépelt ismertetőt csinálhattak volna. De miért ne juthatott volna egy ilyen tárlat propagálására néhány száz forint akkor, amikor számtalan esetben kisebb jelentőségű. helyi rendezvényre is díszes kivitelű, drága meghívókat, plakátokat stb. készítetnek nem egyszer?

Megtudtuk, hogy a rendező szervek bizony elmulasztották a Bács-Kiskun megyében élő fafaragók pontos számbavételét. S nem kérték fel őket időben a közreműködésre. Nem beszélték meg velük a tennivalókat. Ám ennél is érthetetlenebb, hogy elmaradt a szakszerű zsürizés. A Népművelési Intézet tudta és támogatása nélkül rendezték meg a kiállítást.

Az előkészítés. a hely kiválasztása és a rendezés egyaránt nem megfelelő. A propaganda — és így a látogatottság is — szegényes. Nem kifogásoljuk, hogy egy megyei rendezvénynek valamely község ad helyet. Több példa bizonyítja, hogy indokolt lehet ez, ha ott helyben megfelelő igény van rá, és érzik az esemény fontosságát, a megtisztelteléssel járó felelősséget. És természetesen akkor, ha megvan minden szükséges feltétel a színvonalas kivitelezéshez.

A tiszakécskei bábfesztivál, a szabadszállási költészet napi ünnepség évenként, a néptáncosok hajósi, a citerazenekarok balotaszállási és a népi zenekarok lakiteleki találkozója egytől egyig bizonyították már: egy község, vagy nagyközség is lehet méltó gazdája, házigazdája megyei rendezvénynek. Ha az illetékes megyei szervek megfelelő mértékben támogatják azt, s a község vezetői magukénak érzik az ügyet.

A népi művészetek általában, s a fafaragás is azon belül (és a nem népi, ám mindenképpen figyelmet érdemlő egyéb faragás is) fellendülőben van napjainkban. Sok szép eredmény bizonyítja, hogy a mi megyénkben is érdemes azokra figyelni, akik ebben az érdemes művészeti ágban szorgoskodnak. Éppen ezért sajnáljuk, hogy e rosszul sikerült kiállítás, most nem segíti, hanem gátolja ügyüket.

Varga Mihály

„A PUSZTÁT KERESTÜK..."

Müncheni lap cikke Kecskemétről

Kereken egy éve már annak, hogy külföldi és hazai idegenforgalmi újságírók népes csoportja látogatott hozzánk. Itttartózkodásuk során alkalmuk volt megismerkedni csaknem mindazzal, amit idegenforgalmunk jelenleg a messziről jötteknek kínál, ugyanakkor azonban szembeállítani is a korábbi hazug romantikát, a „délibábos" hiedelmeket — napjaink valóságával.

Nemrégiben színes, képes folyóirat érkezett szerkesztőségünk címére az NSZK-ból. A feladó: Heinz Hartmann, a Schöne Welt című havi magazin főszerkesztője. Lapjának — amely a Német Szövetségi Vasutak és a turizmus folyóirata — júliusi számában nagy képes riportban tájékoztat tavalyi magyarországi élményeiről. Előljáróban Debrecent és a Hortobágyot mutatja be, azután egri és szilvásváradi tapasztalatait tárja az olvasó elé, majd végezetül a Kecskeméten látottakról számol be. Cikkének ez utóbbi részét ismertetjük kivonatosan az alábbiakban.

*

„... Innét jóval délebbre „Barackországba" jutunk. Itt, Kecskemét mellett, ahol a legendás barackpálinka készül, van az ország másik nagy pusztája. Bugac. Szőlő- és gyümölcsültetvények, az egyre inkább hátráló futóhomokra telepítve. Akácosok. Az Alföld, a maga zöld és barna végtelenségében, a nagy szeleknek kiszolgáltatott természet.

Kérdéseinkre szívesen válaszolgat Reile Gézáné, az idegenforgalmi hivatal maga körül derűs vidámságot árasztó főnöke: Kecskeméten évente 6 ezer külföldi száll meg — a főváros ugyanis ide csupán 85 kilométer —, ebből 2700 a nyugatnémet, a belföldiek száma pedig olyan csekély, hogy említést sem érdemel.

Milyen hivatást tölt be ilyen körülmények közt ez a figyelemre méltó intézmény? Egyrészt illetékessége az egész megyére kiterjed, másrészt semmi esetre sem a turizmusnak róható fel, hogy az szinte kizárólag a Budapestről ide áramló buszkaravánokban testesül meg, amelyek utasait a kecskeméti városi tanácsháza dísztermében a város vezetői köszöntik, és kínálják meg egy kortynyi barackkal, mielőtt még felkerekednének a 45 kilométerre levő Bugacra, hogy aztán este már újból a fővárosban lehessenek.

Így mindenképp elégségesnek bizonyul a város egyetlen, rendkívül tetszetős szállója, az Aranyhomok. Mellette szabadtéri táncparkett, amelynek zenekara oly tüzesen játssza a beatet, hogy a megrakott tálcákkal sietö pincérek a rendeléseknek alig tudnak eleget tenni. Budapest, Kelet-Európa legéletvidámabb városa még itt is érezteti hatását. És a magyar lányok némelyikének láttán maga a turista is kedvet kap, hogy a táncolók közé álljon.

Vajon hányan ismerik közülünk Kecskemét bájos, mór stílű zsinagógáját, a nagytemplomot, a fasorral ékes keramittal kirakott Rákóczi utat, a szecessziós tanácsházát, a Cifra-palotát, amely most a szakszervezetek székháza, s amelynek tarka majolika-medaillonjai az itteni paraszti szőttesek motívumaira emlékeztetnek, bámulatosan festői jelleget adva az épület homlokzatának...

Úgy tűnik, Kecskemét szinte Csipkerózsikaként várja, hogy felébresszék. Pedig, hogy a sort folytassuk: itt járt iskolába a nemzetnek — ugyancsak a megyében született — nagy költője, Petőfi Sándor; egy állomás-elöljáró fiaként itt született Kodály Zoltán, aki Bartók mellett a modern magyar muzsika legkiemelkedőbb képviselője; több mint fél évszázada művésztelep alakult itt — micsoda emlékek és értékek! S mindezt a „pusztát" keresve fedeztük fel."

*

Íme, egy jó szándékú, és jó tollú nyugati újságíró, aki nyitott szemmel jár, és azt látja, amit kell és érdemes. Hosszú évtizedek során sokat összeírtak már a pusztáról, s „érdemén felül" is népszerűsítették. Heinz Hartmann ízelítőt kapott a csikós- és betyárromantikából, a csárdai hangulatból, a száguldó ménes látványából is. Mégsem ezeket állítja cikke középpontjába. Honfitársai figyelmét azokra a nevezetességekre igyekszik irányítani, amelyekre joggal lehetünk büszkék, s amelyeket — amint ő is írja — sajnos, oly kevesen ismernek (s jószerével még ismerni sem akarnak)... És csak örülhetünk annak, hogy úgy járt-kelt megyénk székhelyén, hogy e barangolások során az igazi értékekre bukkant.

J. T.